

ZNAKI PAMIĘCI

Defilada 1 Pułku Strzelców Armii Polskiej
po przyjeździe na ziemię polskie, kwiecień 1919 r.

Armia Generała Hallera

W 1917 r. państwa Ententy za oficjalnego reprezentanta odradzającego się Państwa Polskiego uznały założony w Lozannie Komitet Narodowy Polski kierowany przez Romana Dmowskiego. Komitet wystąpił z ideą powołania polskich oddziałów zbrojnych. Pierwsze jednostki Armii Polskiej we Francji zostały utworzone już w 1917 r. Jej szeregi bardzo licznie zostały zasilone przez Polonię ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Kanady i Francji. 4 października 1918 r. Naczelnym Dowódcą Wojsk Polskich u boku Ententy został generał Józef Haller. Wysiłek zbrojny armii Hallera zapewnił Polsce status członka zwycięskiej koalicji z Francją, Wielką Brytanią i USA. W styczniu 1919 r. Komitet został poszerzony o przedstawicieli Naczelnika Państwa i stał się oficjalnym reprezentantem władz polskich na Konferencji Pokojowej w Paryżu. Po przyjeździe do Polski w 1919 r. żołnierze gen. Hallera brali udział w walkach o granice II Rzeczypospolitej. Ze względu na kolor mundurów nazywano ich „Armią Błękitną”.

Przypinka jest wzorowana na odznace oficerskiej Armii Polskiej we Francji, której autorem był wybitny polski rzeźbiarz Xawery Dunikowski. Została wydana z okazji 100. rocznicy utworzenia Armii Polskiej we Francji.

Powitanie oddziałów Wojska Polskiego na Śląsku, Katowice, 20 czerwca 1922 r.

Objęcie Górnego Śląska przez Rzeczpospolitą

W dniu 20 czerwca 1922 r. w Katowicach odbyły się główne uroczystości objęcia Górnego Śląska przez administrację polską. Polskie oddziały z gen. Stanisławem Szeptyckim na czele były witane przez tłumy ludzi zgromadzone na moście w Szopienicach. Było to zwieńczenie kilkuletniego okresu działań dyplomatycznych i militarnych. Ziściło się marzenie wielu Ślązaków. Ich poświęcenie w powstaniach 1919, 1920 i 1921 r. oraz zaangażowanie w akcji plebiscytowej przyniosło efekt. Oczywiście nie byłoby to możliwe bez wsparcia ze strony władz. Sukces, jakim niewątpliwie była inkorporacja regionu, wywołał entuzjazm społeczeństwa polskiego.

Najprawdopodobniej z inicjatywy Centralnego Komitetu Uroczystości Dnia Objęcia Górnego Śląska, w Krakowie, została wybita odznaka okolicznościowa z okazji dnia objęcia Górnego Śląska przez Rzeczpospolitą. Zaprojektował ją znany rzeźbiarz Konstanty Laszczka. Śląski orzeł z koroną na piersi był noszony w tych dniach jako oznaka radości.

Przypinka z okazji objęcia Górnego Śląska przez Rzeczpospolitą została wydana w 95. rocznicę tych wydarzeń.

Uroczysko Kuropaty, 2017 r.

Operacja Antypolska NKWD

Operacja Antypolska NKWD 1937–1938 była jedną ze zbrodniczych akcji w ZSRS przeprowadzonych według kryteriów narodowościowych w okresie Wielkiego Terroru lat 30. Jej podstawę prawną stanowił rozkaz nr 00485 z 11 VIII 1937 r., wydany przez ludowego komisarza spraw wewnętrznych ZSRS Nikołaja Jeżowa. Wciąż nie znamy ostatecznej liczby osób represjonowanych w ramach tej zbrodni. Według ustaleń moskiewskiego niezależnego stowarzyszenia „Memoriał” represje objęły co najmniej 139 835 osób, z czego nie mniej niż 111 091 zostało zamordowanych.

Brzoza jest symbolem polskich grobów na Wschodzie. Odznaka nawiązuje do brzozowych krzyży w Katyniu oraz drzew przewiązanych szarfami i flagami w miejscach straceń ofiar Wielkiego Terroru.

Przypinka „Ofiarom Operacji Antypolskiej NKWD” została przygotowana na 80. rocznicę Operacji Antypolskiej NKWD 1937–1938.

<http://operacja-polska.pl>

Jeden z pierwszych znaków kotwicy na werandzie cukierni Lardellego przy ul. Polnej, Warszawa 1942 r.

Polska Walcząca

Znak Polski Walczącej, składający się z liter „P” i „W”, splecionych razem na kształt kotwicy malowano w czasie okupacji niemieckiej na murach. Miał on wzbudzać w Polakach wolę oporu i podtrzymywać nadzieję na odzyskanie niepodległości. Symbol najczęściej malowali harcerze z Organizacji Małego Sabotażu „Wawer”, wielokrotnie narażając przy tym swoje życie. Stał on się symbolem Polskiego Państwa Podziemnego (1939–1945), które było fenomenem na skalę światową. W konspiracji udało się stworzyć funkcjonującą strukturę władz cywilnych i największe podziemne siły zbrojne Europy – Armię Krajową. Polskie Państwo Podziemne, podporządkowane prawowitemu Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie, organizowało szeroko rozumiany opór przeciwko Niemcom i Sowieciom.

Po II wojnie światowej kotwica nie straciła znaczenia. Wciąż symbolizowała walkę, nadzieję na wolność i sprzeciw wobec komunistycznego zakłamania. Dziś jest także znakiem pamięci o tych, którzy walczyli o niepodległą Polskę oraz znakiem zwycięstwa.

Przypinka „Polska Walcząca” została wydana z okazji 70. rocznicy utworzenia Polskiego Państwa Podziemnego.

Stacja kolejowa Gniezdowo 3 km od miejsca egzekucji polskich jeńców wojennych z obozu w Kozielsku. Polaków przywożono pociągami na stację i stąd transportowano na miejsce straceń w katyńskim lesie, zdjęcie lotnicze z okresu II wojny światowej.

Zbrodnia katyńska

Katyń – symbol zbrodni ludobójstwa popełnionej na około 22 tys. Polaków, w tym ponad 15 tys. jeńców wojennych z obozów w Starobielsku, Kozielsku i Ostaszkowie. Byli wśród nich oficerowie Wojska Polskiego, policjanci i oficerowie rezerwy: urzędnicy, lekarze, profesorowie, prawnicy, nauczyciele, inżynierowie, duchowni, literaci, kupcy, działacze społeczni. Na rozkaz najwyższych władz sowieckich zostali potajemnie zamordowani wiosną 1940 r. Ich groby odkryto w Katyniu, Charkowie, Miednoje i Bykowni. Przez lata ZSRR wypierał się odpowiedzialności za popełnioną zbrodnię. W komunistycznej Polsce za głoszenie prawdy o Katyniu wyrzucano z pracy, szykanowano i potępiano z całą surowością. Rodziny pomordowanych oficerów skazano na wieczne milczenie, nigdy nie miały się dowiedzieć co się stało z ich bliskimi. Nie wolno im było wspominać, pytać i pamiętać. Prawda o tych wydarzeniach była zakazana do 1989 r.

W katyńskich dołach śmierci odnaleziono tysiące polskich guzików wojskowych. Replika guzika znalezionego w Katyniu została wydana przez Narodowe Centrum Kultury w 2007 r. w ramach akcji społeczno - edukacyjnej „Pamiętam. Katyń 1940”. Partnerem akcji był IPN.

Kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Kisielinie, w którym podczas mszy świętej w 1943 r. oddziały UPA zamordowały ok. 90 osób. Stan z 2017 r.

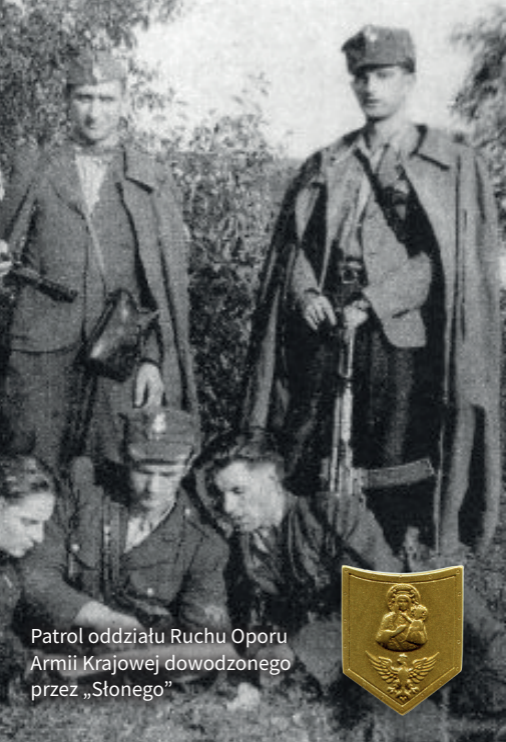
Wołyń 1943

W 1943 r. na terenie Wołynia, a następnie na Kresach Południowo-Wschodnich II RP, doszło do jednej z najokrutniejszych zbrodni II wojny światowej. W ludobójczych mordach, z rąk nacjonalistów ukraińskich z OUN i UPA, zginęło około 130 tys. Polaków. Spalono wówczas całe miejscowości, wsie i gospodarstwa, aby nie pozostał żaden ślad. Niszczono i dewastowano katolickie kościoły, plebanie, nie oszczędzano nawet przydrożnych kapliczek. Zabijani byli wszyscy Polacy bez względu na wiek i płeć, a także Ukraińcy, którzy starali się pomóc w jakikolwiek sposób swoim polskim sąsiadom. Apogeum zbrodni miało miejsce 11 lipca 1943 r.

Lipiec to miesiąc kwitnienia lnu, dlatego kwiat tej rośliny – powszechnie uprawianej na Wołyniu przed II wojną światową – symbolicznie przywołuje pamięć o tych wydarzeniach. Kwiat lnu kwitnie niezwykle krótko, zazwyczaj pół dnia. Krótkie też było życie wielu tysięcy ofiar. Len to cierpliwość, czystość, prostota, ale też niewinność – podstawowy przymiot osób dotkniętych przemocą.

Przypinkę „Wołyń 1943” wydano dla upamiętnienia 70. rocznicy dokonania Zbrodni Wołyńskiej.

<http://www.zbrodniawolynska.pl/>

Patrol oddziału Ruchu Oporu
Armii Krajowej dowodzonego
przez „Słonego”

Ryngraf por. Franciszka Majewskiego „Słonego”

Powojenna konspiracja niepodległościowa była najliczniejszą formą zorganizowanego oporu społeczeństwa wobec narzuconej Polakom władzy komunistycznej. Komuniści robili wszystko, by żołnierze podziemia niepodległościowego ulegli zapomnieniu. Pozostali oni jednak w pamięci tych, którzy rozumieli sens ich walki. Przylgnęło do nich określenie „Żołnierze Wyklęci”, przypominające odium komunistycznej propagandy. W 2011 r. Sejm Rzeczypospolitej uhonorował ich ofiarę ustanawiając 1 marca Narodowym Dniem Pamięci Żołnierzy Wyklętych.

Por. Franciszek Majewski „Słony” (1919–1948) był żołnierzem Armii Krajowej i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego. 26 września 1948 r. otoczony przez grupę operacyjną UB, MO, i KBW, po sześciu godzinach samotnej walki zbrojnej, ostatnią kulę przeznaczył dla siebie.

Ryngrafy – ozdobne medaliony mające chronić duszę człowieka przed złem – towarzyszyły rycerzom i żołnierzom przez wieki. Zawieszało je także wielu żołnierzy podziemia niepodległościowego, którzy po 1944 r. kontynuowali walkę o wolność.

Miniaturowa replika ryngrafu por. Majewskiego została wydana w 65. rocznicę wykonania wyroku śmierci na przywódcach podziemia niepodległościowego.

<http://www.polskiepodziemie.pl/>

Msza święta na warszawskim Stadionie
Dziesięciolecia odprawiana przez papieża
Jana Pawła II, 17 czerwca 1983 r.

„Solidarność”

W sierpniu 1980 r. Polacy solidarnie powiedzieli dość kłamstwu i obłudzie komunistycznej władzy. Z tego buntu powstał Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”. Bardzo szybko przerodził się on w masowy ruch o charakterze niepodległościowym, oparty na sprawiedliwości i pomocy drugiemu człowiekowi. Komuniści, w obawie o własne interesy, starali się go zniszczyć. W trudnych chwilach serca ludzi „Solidarność” napełniał nadzieją papież Jan Paweł II. Siłę tego oddziaływania można było obserwować podczas każdej pielgrzymki papieża do Polski. W 1983 r. Jan Paweł II przyjechał do pełnego bólu i cierpienia kraju. W tłumie wiernych modlących się na Stadionie Dziesięciolecia widać było wówczas także napis „Solidarność”.

Krój liter „Solidarność” stał się rozpoznawalną na świecie metaforą wolności. Znak ten w dniu strajku zaprojektował w Gdańsku Jerzy Janiszewski. Dziś charakterystyczny krój pisma jest jednym z symboli Polski, a litera, nad którą powiewa biało-czerwona flaga, przypomina o niepodległości.

Przypinka „Solidarność” została wydana z okazji 35. rocznicy powstania organizacji.

<http://www.sierpien1980.pl/>

Manifestacja „Solidarności Walczącej”,
Szczecin 1989 r.

„Solidarność Walcząca”

Solidarność Walcząca powstała w 1982 r. we Wrocławiu i w krótkim czasie swoją działalnością objęła większość regionów Polski. Dążyła do obalenia komunizmu i pełnej niepodległości Polaków oraz innych narodów po wschodniej stronie żelaznej kurtyny. Jej działacze zwalczali komunistyczną propagandę oraz przywracali do społecznego obiegu prawdziwe informacje historyczne. W tym celu nadawali nielegalne audycje radiowe, drukowali w podziemiu książki i prasę, a także organizowali demonstracje i akcje protestacyjne. Solidarność Walcząca posiadała własne służby kontrwywiadu dbającego o bezpieczeństwo pracy antykomunistycznego podziemia. Wspierała cele NSZZ „Solidarność”, ale nie korzystała z zasobów związku ani przeznaczonej dla niego pomocy zagranicznej.

Organizacja nawiązywała do tradycji Armii Krajowej, miała podobną przysięgę i własny sztandar. Jej hasło brzmiało „Wolni i Solidarni”, a logo przedstawiało litery „S” i „W” ułożone w znak kotwicy, symbol nadziei i wierności tradycji Polski Walczącej.

Przypinka „Solidarność Walcząca” została wydana w 35. rocznicę powstania organizacji.

<http://Polska1918-89.pl>